

પુષ્ટિમાર્ગ ની બારાખડી

A B C D of Pushtimarg

ડૉ. જયેન્દ્ર સોની

A B C D of PUSHTIMARG એટલેકે

પુષ્ટિમાર્ગ ની બારાખડી

("ABCD of PUSHTIMARG એટલેકે પુષ્ટિમાર્ગ ની બારાખડી" was one of Dr. Jayendrabhai Soni's message segments which was delivered on mediums like Whatsapp groups and his Facebook account. Here is a collated document of all the messages related to this segment.)

પુષ્ટિમાર્ગ નો પ્રાથમિક પરિચય પામો

* પુષ્ટિમાર્ગ ની બારાખડી *

'પુષ્ટિમાર્ગ' માત્ર કોઈ ધર્મ કે સંપ્રદાય નથી, પરંતુ મહાપ્રભુ શ્રીવલ્લભાચાર્યજીએ શિખવાડેલી, સાંપ્રત સામાજિક પરિસ્થિતિ માં 'ભગવદ્ પ્રાપ્તિ' જેવું સર્વોત્કૃષ્ટ ફલ અપાવી શકે એવું જીવન જીવવાની એક અદ્ભૂત કલા છે. જીવન અને ધર્મ જુદા જુદા હોઈ શકતા નથી, પરંતુ અપેક્ષિત ફલપ્રાપ્તિ માટે ધર્મને જીવનમાં જીવવાનો હોય છે. તેથી તદ્વિષયક વિશિષ્ટ 'જીવનકલા' શિખવી જોઈએ.

આપણે નાનપણમાં શિખવાની શરૂઆત વર્ણાક્ષરો - ક, ખ, ગ...થી અને બારાખડી ક, કા, કિ....થી કરીએ છીએ, જેથી આગળ જતાં વિવિધ વિષયો ના ગહન પુસ્તકો વાંચી - ભણી શકીએ છીએ. આ પ્રારંભિક જ્ઞાન વિના જીવન માં આગળ ન વધી શકાય. તેમ જો આપણે પુષ્ટિમાર્ગીય જીવન જીવવું હોય તો પ્રથમ પુષ્ટિમાર્ગ ની બારાખડી ભણવી પડે. ત્યારપછી જ એ વિશે ઉંડું જ્ઞાન મેળવી આપણા લક્ષ્ય તરફ આગળ વધી શકીએ.

આવો, શ્રીમહાપ્રભુજી ને જ ગુરૂ રૂપે સ્વીકારી ને શરૂઆત કરીએ.

A B C D of PUSHTIMARG

એટલેકે

પુષ્ટિમાર્ગ ની બારાખડી

1. Before one decides to follow 'Pushtimarg' as a jspiritual path, one should have introspection as to why one chooses it ? Otherwise, one may get disillusioned if one's desire is not fulfilled. One may feel that it was a wrong choice ! Or this path is not proper.

એટલેકે

૧. 'પુષ્ટિમાર્ગ' ને પસંદ કરતાં પહેલાં, આ માર્ગ ને અપનાવતાં પૂર્વે પોતાને સમય આપી જાત સાથે થોડી વાત કરી લેવી હિતાવહ ગણાય. અન્યથા કદાચ પસ્તાવું પડે. ધારેલી મુરાદ પાર ન પડે તો એમ પણ લાગે કે આપણે ખોટે રસ્તે ચઢી ગયા અથવા આ રસ્તો ખોટો છે.

(Dr. Jayendra Soni)

2. One must give a thought as to why does one want to follow Pushtimarg ?. Whether one has spiritual orientation ? Does one ever think in terms of bondage and desires to be liberated or simply because many are following this path ?, as there is saying - "One on which many are going, is the path to follow" ?

એટલેકે

૨. શાંતિથી વિચારવું જોઈએ કે આપણું લક્ષ્ય શું છે. શાને માટે આપણે પુષ્ટિમાર્ગ નો સ્વીકાર કર્યો છે. શું આપણો અભિગમ આધ્યાત્મિક છે ? શું કદી આપણને આપણા ઉદ્ધાર નો વિચાર આવે છે ? કે પછી કેટલાક આ માર્ગ જઈ રહ્યા છે માટે આપણે પણ જઈએ. "મહાજના: ગતા: યેન સ પન્થા: !"

(Dr. Jayendra Soni)

3. Is it that we wish to follow 'Pushtimarg' to gain wealth, position or publicity, earn respect in the society etc, OR to fulfill our worldly desires OR isn't it that our wishes are not satisfied inspite of worshipping various deities, and want to try 'ShriKrushna' if He can deliver !One should just introspect !

એટલેકે

૩. આપણે ધન-સંપત્તિ, પદ-પ્રતિષ્ઠા, માન-મરતબો, અથવા અન્ય લૌકિક કામનાઓની પૂર્તિ માટે પુષ્ટિમાર્ગ ને અનુસરવા તો વિચાર્યું નથી ! કે અન્ય દેવોની ઉપાસના આપણી અપેક્ષાઓ માટે કારગત ન નીવડતા કૃષ્ણને અજમાવી જોવાનો આશય તો નથી ને ?

(Dr. Jayendra Soni)

4. If there is any of the abovepurposes to follow Pushtimarg, definitely it is not for them. Devotee poet Shri Dayarambhai says - "The path leading to God is for braves, not for cawards, as only those, inspite of facing hardships of all kinds, want to relish the Divine Bliss of ShriKrushna, Pushtimarg is for them.

એટલેકે

૪. આમાં નો કોઈ પણ આશય હોય તો, તેને માટે પુષ્ટિમાર્ગ નથી. દયારામ ભાઈ કહે છે - "હરિનો મારગ છે શુરાનો, કાયરનું નહીં કામ જો". જેઓ, ગમે તેટલા કષ્ટ સહીને પણ અંત માં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ નો શાશ્વત આનંદ પ્રાપ્ત કરવા માંગતા હોય, 'પુષ્ટિમાર્ગ' એમના માટે છે.

(Dr. Jayendra Soni)

5. First of all we must decide our ultimate goal, what do we wish to achieve, where do we want to reach. Once we know our destination, we can decide a right path leading thereto. Lastly, we have to make efforts to move thereon. No path can be Just to live therein, but is meant to march ahead thereon, eventually realizing our aim.

એટલેકે

૫. સૌ પ્રથમ આપણે આપણા લક્ષ્ય નો નિર્ધાર કરવો જોઈએ, ક્યાં જવું છે, શું મેળવવું છે, તે નક્કી કરવું જોઈએ જેથી ક્યા માર્ગે જવું જોઈએ, તે વિચારી શકાય. અને છેલ્લે એ માર્ગે ચાલવા નો પુરૂષાર્થ કરવો પડે. માર્ગ તેમાં રહેવા માટે હોતો નથી, મંઝીલે પહોંચવા માટે હોય છે.

(Dr. Jayendra Soni)

ALL THE SOULS CANNOT BE 'PUSHTIMARGIYA.

એટલેકે

બધા જીવો પુષ્ટિમાર્ગીય હોઈ શકતા નથી

6. Acharya ShriVallabh, the propounder of Pushtimarg, explains that God, who is 'Sachchidanand', has created the universe for His 'Divine Sport', to relish His own bliss. As such, He has created various types of 'Jivatmans' viz., Pushti, Maryada, Pravahi etc. (Pushti-Pravah-Maryada bhed Granth).

એટલેકે

૬. પુષ્ટિમાર્ગ ના પ્રણેતા આચાર્ય શ્રીવલ્લભ સમજાવે છે કે 'સચ્ચિદાનંદ' સ્વરૂપ ભગવાને આ સૃષ્ટિનું સર્જન 'લીલા' કરવા માટે, પોતાના આનંદને માણવા માટે કર્યું છે. તેથી એમણે વિભિન્ન પ્રકારના જીવો - પુષ્ટિ, મર્યાદા, પ્રવાહી ઉત્પન્ન કર્યા છે. (પુષ્ટિ-પ્રવાહ-મર્યાદા-ભેદ ગ્રંથ).

(Dr. Jayendra Soni)

7. Origination of these three types of Jivatmans, their nature, interest, rights and the rewards (Fal) they receive are different for each. As such, all cannot be interested to pursue Pushtimarg. However, there may be some, who do participate in Pushtimargiya programs, imitating others to satisfy self-ego or with some ulterior motives.

એટલેકે

૭. ત્રણેય પ્રકારનાં ના જીવોની ઉત્પત્તિ, તેમના સ્વભાવ, રૂચિ, અધિકાર અને ફલ જુદા જુદા છે હોય છે. તેથી બધા જીવોને પુષ્ટિમાર્ગ માં રસ હોતો નથી. કેટલાક લોકો દેખાદેખી અથવા સ્વાર્થ વશ પુષ્ટિમાર્ગીય કાર્યક્રમોમાં જોડાઈને પુષ્ટિમાર્ગીય હોવાનો અહં પોષતા હોય છે / પાખંડ આચરતા હોય છે.

(Dr. Jayendra Soni)

8. 'Pravahi-jivatmans' are said to be originated from the mind of God. They have materialistic approach and are interested in worldly enjoyments only. As such they don't care for salvation and remain moving in the circle of births and deaths until the dissolution of the universe.

એટલેકે

૮. પ્રવાહીજીવો ભગવાન ના મનમાં થી ઉત્પન્ન થયા છે જેઓ સંસારસક્ત હોવાથી લૌકિક ભોગો ભોગવવા માં જ તેમની રૂચિ હોય છે. તેઓ પ્રલય પર્યંત જન્મ-મરણ ના ચક્રાવા માં ફર્યા કરે છે. (પુ. પ્ર. મ. ભેદ)

(Dr. Jayendra Soni)

9. 'Maryada-jivatmans' are said to be originated from the speech of God. As such, they are normally inclined towards the systems prescribed in the scriptures and choose one of the paths viz., Path of Action, Path of Knowledge or Path of Devotion according to their interest and attain salvation, i.e. 'Moksh'.

એટલેકે

૯. 'મર્યાદાજીવો' ભગવાન ની વાણી માં થી ઉત્પન્ન થયેલા હોવાથી તેઓ શાસ્ત્રોક્ત વિધિ-વિધાન / ઉપક્રમો માં વિશેષ રૂચિ ધરાવતા હોય છે. તેઓ કર્મ, જ્ઞાન કે મર્યાદાભક્તિમાર્ગને અનુસરીને મોક્ષની પ્રાપ્તિ કરે છે.

(Dr. Jayendra Soni)

10. 'Pushti-jivatmans' are said to be originated from the body of God, just for serving-worshipping Him only. As such, they are naturally inclined towards devotion of Shri Krishna . ShriMahaprabhuji has sub-classified 'Pushti-jivas' as - 'Shuddh-pushti', 'Pushti-pushti', 'Maryada-pushti' and 'Pravahi-pushti, depending upon their intrinsic nature.

એટલેકે

૧૦. 'પુષ્ટિજીવો' ભગવાન ના શ્રીઅંગમા થી, ભગવાનની સેવા માટે જ ઉત્પન્ન થયેલા હોવાથી તેમને 'પુષ્ટિમાર્ગ' ને અનુસરવા માં રૂચિ હોય છે. તેઓ ભગવાનના કૃપાપાત્ર હોવાથી ભગવદ્સેવા - સત્સંગ આદિ પ્રવૃત્તિ કરવા પ્રેરાય છે. પુષ્ટિજીવો ના -શુદ્ધપુષ્ટિ, પુષ્ટિપુષ્ટિ, પુષ્ટિમર્યાદા, પુષ્ટિપ્રવાહિ એવા પ્રભેદ હોય છે. (પુષ્ટિમાર્ગનામર્યાદા ભેદ).

(Dr. Jayendra Soni)

11. To have natural inclination and interest in various programs of Pushtimarg, viz., Seva, Satsang, Reciting Stotra-paths, Listening 'Bhagavad-gunanuvad and 'Katha' and wearing prescribed dress etc. shows one to be a 'Pushti-jivatman'. It is 'Marg-ruchi' which implies one to be Pushtimargiya.

એટલેકે

૧૧. વિભિન્ન પુષ્ટિમાર્ગીય ઉપક્રમો - સત્સંગ, સેવા, કથા, કીર્તન, પહેરવેશ આદિમાં સહજ રૂચિ થવી, અર્થાત્ 'માર્ગ રૂચિ' એ 'પુષ્ટિજીવ' હોવાનું પ્રથમ પ્રમાણ છે. (નિબંધ - સર્વનિર્ણય પ્રકરણ)

(Dr. Jayendra Soni)

12. 'Pushtimarg' means 'Pushti-Bhaktimarg'. It is an unique path distinct from scriptural 'Maryada-Bhaktimarg', a path of 'Prem-lakshana bhakti' (Devotion charged with utmost love for God) to realise God by His Own Grace. ShriMahaprabhuji has propagated a specific 'Sadhna-pranali' in the name of 'Pushtimarg' for deliverance of 'Pushti jivas'.

એટલેકે

૧૨. 'પુષ્ટિમાર્ગ', એટલે 'પુષ્ટિભક્તિમાર્ગ'. તે શાસ્ત્રોક્ત 'મર્યાદાભક્તિમાર્ગ' થી વિલક્ષણ, સ્વયં ભગવાન ની કૃપા દ્વારા ભગવાન ને પ્રાપ્ત કરવાનો 'પ્રેમલક્ષણાભક્તિ' નો માર્ગ છે. આ શ્રીમહાપ્રભુજીએ પુષ્ટિજીવો ના ઉદ્ધાર માટે પ્રવર્તિત કરેલી એક વિશેષ 'સાધનાપ્રણાલી' છે.

(Dr. Jayendra Soni)

13. Pushtimarg does not depend on various means prescribed in scriptures viz., Japa, Tapa, Daan etc., but depends on the Grace of God only. 'Shruti asserts that God cannot be realised by

preachings, intelligence, nor by listening 'kathaas' but He can be realised by one whom He chooses. That is, on whom He showers His Grace.

એટલેકે

૧૩. 'પુષ્ટિમાર્ગ' જીવના, જપ, તપ, દાન, આદિ શાસ્ત્રોક્ત સાધનો પર આધારિત નથી, પરંતુ ભગવાન ની સ્વયં ની કૃપા પર અવલંબિત છે, કેમકે શ્રુતિ કહે છે કે "ભગવાન પ્રવચનો થી નથી મળતા, બુદ્ધિશાળી ને નથી મળતા કે કથા શ્રવણ થી નથી મળતા. તેઓ સ્વયં જેનું વરણ કરે, અર્થાત્ જેના પર કૃપા કરે, તેને તેઓ પ્રાપ્ત થાય છે. (કઠોપનિષદ).

(Dr. Jayendra Soni)

14. 'Grace' (Anugrah) is the determining factor in Pushtimarg. God does not depend on the means adopted by the devotee to shower His Grace on him, as He is independent and everything. God bestows His Grace urgently on those who are devoid of any means.

એટલેકે

૧૪. પુષ્ટિમાર્ગ માં 'ભગવદ્ અનુગ્રહ' જ નિયામક છે. કૃપા કરવા માટે ભગવાન જીવના સાધનની અપેક્ષા રાખતાં નથી, કેમકે તેઓ સ્વતંત્ર - સર્વતંત્ર છે. નિ:સાધન જીવો પર તેઓ ત્વરિત કૃપા કરે છે. (સિદ્ધાંત મુક્તાવલી).

(Dr. Jayendra Soni)

15. God is said to be 'Bhakt-vatsal' (loving his devotee). Those who love God selflessly, He reciprocates with love to Devotee. He surrenders to devotee. Hence God admits - 'I am under control of devotee' (Bhagavat). In Gita too, Krushn has mentioned at several places the characteristics of a devotee dearer to Him. Devotion is the best means to realise God.

એટલેકે

૧૫. ભગવાન ભક્તવત્સલ છે. જેઓ ભગવાન ને નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ કરે છે, તેને ભગવાન પણ પ્રેમ કરે છે અને તેને વશ થઈ જાય છે. તેથી ભગવાન કહે છે કે "હું ભક્તને આધિન છું". (ભાગવત). ગીતામાં પણ ભગવાને પોતાના પ્રિય ભક્તોના લક્ષણ બતાવ્યા છે. ભક્તિ ભગવાનને પ્રાપ્ત કરવાનું શ્રેષ્ઠ સાધન છે.

(Dr. Jayendra Soni)

16. It is therefore, Mahaprabhu ShriVallabhacharyaji has established an unique path of 'Prem-lakshana bhakti' (devotion characterised by pure love) where 'Devotional love' of a devotee for God is important ingredient. That is called 'Pushti bhaktimarg'.

એટલેકે

૧૬. મહાપ્રભુ શ્રીવલ્લભાચાર્યજી એ તેથી જ 'પ્રેમલક્ષણભક્તિ' નો વિશિષ્ટ માર્ગ પ્રસ્થાપિત - પ્રવર્તિત કર્યો છે, જેમાં ભક્તના ભગવાન પ્રત્યેના પ્રેમનું જ પ્રાધાન્ય છે. તેને 'પુષ્ટિભક્તિમાર્ગ' કહેવાય છે.

(Dr. Jayendra Soni)

=====

HOW TO ENTER INTO PUSHTI-SAMPRADAY !

એટલેકે

પુષ્ટિમાર્ગ માં પ્રવેશ કેવીરીતે મેળવાય !

17. Those interested to follow Pushti-Sampraday, should enter into it by approaching any Vallabhkul Acharya whom one reveres, with a sense of surrender and get initiated with 'Naam-mantra diksha' of 'ShriKrushnah Sharanam mama'. (Sadhan Dipika)

એટલેકે

૧૭. પુષ્ટિમાર્ગ નું અનુસરણ કરવા ઈચ્છા રાખનારે આ માર્ગ માં પ્રવેશ પ્રાપ્ત કરવો આવશ્યક છે. કોઈ પણ વલ્લભવંશજ આચાર્યશ્રી, જેમના પ્રત્યે શ્રદ્ધા હોય તેમની પાસે શરણાગત ભાવથી જઈને અષ્ટાક્ષર નામમંત્ર 'શ્રીકૃષ્ણ: શરણં મમ'ની દીક્ષા ગ્રહણ કરવી જોઈએ. (સાધન દીપિકા)

(Dr. Jayendra Soni)

18. While initiating, Acharya utters "Shri Krushnah Sharanam mama" thrice in a ear of the devotee and puts a 'Tulsi mala' around his neck, which he has to wear always and put on a 'Tilak' on his forehead. (Sadhan Dipika).

એટલેકે

૧૮. દીક્ષા આપતી વખતે આચાર્યશ્રી દીક્ષાર્થિ ના કાનમાં ત્રણ વખત અષ્ટાક્ષર મંત્ર બોલી તેને તુલસી ની કંઠી આપે છે, જે વૈષ્ણવી ચિન્હ તરીકે અહર્નિશ ગળા માં ધારણ કરવી જોઈએ તેમજ કપાળ માં તિલક કરવું જોઈએ. (સાધન દીપિકા)

(Dr. Jayendra Soni)

19. In Pushtimarg, presently Mahaprabhu ShriVallabhacharyaji himself discharges his function as 'Guru', through his descendants. Therefore, 'Vallabhkul-Acharyas initiate the devotees, on His behalf and in His name. As such, they are designated as 'Gurudwar'. Hence they should be revered as ShriVallabh. (ShriPurushottamji)

એટલેકે

૧૯. પુષ્ટિમાર્ગ ના આદ્યગુરુ મહાપ્રભુ શ્રીવલ્લભાચાર્યજી વર્તમાન કાળમાં નિજ વંશમાં બિરાજીને 'ગુરુ' કાર્ય કરે છે. તદર્થે શ્રીવલ્લભકુલ આચાર્ય એમની કાની દઈને દીક્ષા આપે છે. તેથી તેઓ 'ગુરુદ્વાર' કહેવાય છે. એમના પ્રત્યે શ્રીવલ્લભવત્ ગુરુ ભાવ રાખવો જોઈએ. (શ્રીપુરુષોત્તમજી).

(Dr. Jayendra Soni)

20. Mahaprabhu ShriVallabhacharyaji is the propounder-propagater of Pushtimarg, and as such, he is the only 'Guru' of Pushtimarg. All the followers, therefore should accept him as their 'Guru', since he is competent to get 'ShriKrushnah' as rewards of Pushtimarg. (Name 'Guru' - Sarvottam stotra)

એટલેકે

૨૦. મહાપ્રભુ શ્રી વલ્લભાચાર્યજી પુષ્ટિમાર્ગ ના સ્થાપક - પ્રવર્તક હોવાથી તેઓ જ આ માર્ગ ના 'એકમાત્ર ગુરુ' છે. તેથી આ માર્ગના સમસ્ત અનુયાયીઓએ તેમને જ પોતાના 'ગુરુ' તરીકે સ્વીકારવા જોઈએ, કેમકે તેઓ જ આ માર્ગનું ફલ 'શ્રીકૃષ્ણ' ને પ્રાપ્ત કરાવવાનું સામર્થ્ય ધરાવે છે. ('ગુરુ' નામ - શ્રીસર્વોત્તમજી).

(Dr. Jayendra Soni)

21. ShriGusainji- ShriVitthalnathji has explicitly explained in his 'ShriVallabhashtakam' granth that no one was or would be equivalent to Mahaprabhu ShriVallabhacharyaji.

એટલેકે

૨૧. શ્રી ગુંસાઈજી-શ્રીવિઠ્ઠલનાથજીએ સ્પષ્ટતા કરી છે કે "શ્રીવલ્લભ ના જેવું અન્ય કોઈ ન હતું કે ન હશે. અર્થાત્ શ્રીમહાપ્રભુજી ની બારાબરી કરી શકે એવું કોઈ હોઈ શકતું નથી. ('શ્રીમદ્વલ્લભનામધેય સદૃશં...!' શ્રીવલ્લભાષ્ટકમ્)

(Dr. Jayendra Soni)

22. Since Mahaprabhu ShriVallabhacharyaji is the propounder of Pushtimarg, who has established its Principles, his statements along with other 'Purvacharyas' viz., ShriGopinathji, ShriGusainji, ShriPurushottamji, ShriHarirayji etc. are the basis for following Pushtimarg.

એટલેકે

૨૨. પુષ્ટિમાર્ગ ના સ્થાપક તેમજ તેના સિદ્ધાંતો ના પ્રતિપાદક શ્રીમહાપ્રભુજી હોવાથી, પુષ્ટિમાર્ગને અનુસરવા માટે એમના એવમ્ અન્ય પૂર્વાચાર્યો - શ્રીગોપીનાથજી, શ્રીગુંસાઈજી, શ્રીપુરુષોત્તમજી, શ્રીહરિરાયજી, આદિ ના વચનોને જ પ્રમાણ તરીકે સ્વીકારવા જોઈએ.

(Dr. Jayendra Soni)

23. 'Yshodotsang lalit, son of Nandrayji, Lord ShriKrushna, being 'Parbrahma' is the only one to be worshipped, to the exclusion of all other deities in Pushtimarg. As such, any idol of His Vrajilala should be served.

એટલેકે

૨૩. યશોદોત્સંગલાલિત નંદનંદન ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ જ પરાત્પર પરબ્રહ્મ હોવાથી પુષ્ટિમાર્ગ માં ભજનીય છે. તેથી શ્રીકૃષ્ણ ની વ્રજલીલા નું મનભાવન સ્વરૂપ જ સેવનીય છે. ("જાનિતં શરણં તત્ત્વં યશોદોત્સંગ લાલિતં" - શ્રી ગુંસાઈજી).

(Dr. Jayendra Soni)

THE BASIS OF PUSHTIMARGIYA SADHANA-PRANALI

એટલેકે

પુષ્ટિમાર્ગીય સાધના પ્રણાલી નો આધાર.

24. No one can get reward of Pushtimarg without the Grace of Mahaprabhu ShriVallabhacharyaji. As such, one must surrenderhim with utter faith in him as well as his ordains. ("Dradh in charanan kero" - Ashray pad)

એટલેકે

૨૪. 'ગુરુ શ્રીમહાપ્રભુજી ના અનુગ્રહ વિના પુષ્ટિમાર્ગ ફલિત થઈ શકતો નથી'. તેથી શ્રીમહાપ્રભુજી માં તેમજ એમના વચનમાં અટલ શ્રદ્ધા એવમ્ વિશ્વાસ સાથે તેમની શરણાગતિ સ્વીકારવી આવશ્યક છે. (આશ્રય પદ - દૃઢ ઈન ચરણન કેરો.)

(Dr. Jayendra Soni)

25. The foundation of 'Pushtimargiya Sadhna Pranali' is the philosophy of ShriMahaprabhuji, called 'Shudhaadvit Brahmvad', which, he has propounded by unification of scriptures like Vedas etc. As such, Pushtimarg is founded on statements of Vedas. (Nibandh - Shastrarth prakaran).

એટલેકે

૨૫. 'પુષ્ટિમાર્ગીય સાધનાપ્રણાલી' ના મૂળ માં શ્રીમહાપ્રભુજીએ વેદાદિ ભગવત્ શાસ્ત્રો ના પ્રમાણો ની એકવાક્યતાના આધારે એમણે પ્રતિપાદિત કરેલી 'શુદ્ધાદ્વૈત બ્રહ્મવાદ' ની દાર્શનિક વિચારધારા છે. અર્થાત્ પુષ્ટિમાર્ગ વેદ-પ્રતિપાદિત છે. (નિબંધ - શાસ્ત્રાર્થ પ્રકરણ).

(Dr. Jayendra Soni)

26. It is essential to comprehend the principles of 'Vallabh Vedant' i. e. 'Shudhaadvit Brahmvad', to follow 'Pushtimarg' in true sense, because ShriMahaprabhuji himself ordains that "One must understand thoroughly the scriptures and then perform 'Krushn-seva' with mind-speech-body". (Nibandh - Shastrarth prakaran).

એટલેકે

૨૬. પુષ્ટિમાર્ગ ને અનુસરવા માટે શ્રીમહાપ્રભુજી દ્વારા પ્રતિપાદિત 'વલ્લભ વેદાંત' અર્થાત્ 'શુદ્ધાદ્વૈત બ્રહ્મવાદ' ના સિદ્ધાંતો જાણવા આવશ્યક છે કારણકે તેઓ સ્વયં આજ્ઞા કરે છે કે "શાસ્ત્રો નો સારી રીતે અભ્યાસ કરીને મન-વાણી-દેહથી કૃષ્ણ સેવા કરવી જોઈએ". (નિબંધ - શાસ્ત્રાર્થ પ્રકરણ).

(Dr. Jayendra Soni)

27. Pushtimarg is based on the Divine Grace of Lord ShriKrushna. ShriYamunaji is the 'Adhidaivik form of 'Krupa' or 'Pushti (Grace), an unique power of ShriKrushna. As such, there is great importance and glory of ShriYamunaji, who bestows 'Ashti-siddhis' and inculcates love for Bhagvan Mukund. (Yamunastakam).

એટલેકે

૨૭. પુષ્ટિમાર્ગ સ્વયં ભગવાન ની કૃપા પર આધારિત છે. શ્રીયમુનાજી ભગવાન ની 'કૃપા' અર્થાત્ 'પુષ્ટિ' શક્તિ નું આધિદૈવિક મૂર્ત સ્વરૂપ છે. તેથી પુષ્ટિમાર્ગ માં શ્રીયમુનાજી નું વિશેષ માહત્ત્વ છે, કારણકે તેઓ અષ્ટસિદ્ધિ નું દાન કરનારા તથા મુકુંદ ભગવાન માં રતિ વધારનારા છે. (શ્રીયમુનાષ્ટક)

(Dr. Jayendra Soni)

28. As a Principal Principle, ShriMahaprabhuji ordains "Perform Krushn-seva always". (Siddhant muktavali). He further points out duty of a 'Pushti-jiva' by saying - "To worship Vatadhip ShriKrushna with all emotions everyday is bounded duty". (Chatuhu sloki)

એટલેકે

૨૮. પુષ્ટિમાર્ગ ના મૂળભૂત સિદ્ધાંત તરીકે 'કૃષ્ણસેવા સદા કરવી', એવો ઉપદેશ શ્રીમહાપ્રભુજીએ આપ્યો છે. (સિદ્ધાંત મુક્તાવલી). 'સર્વભાવથી સર્વદા વ્રજાધિપ શ્રીકૃષ્ણ ને ભજવા' એજ પુષ્ટિ જીવ નું કર્તવ્ય હોવાનો નિર્દેશ શ્રીમહાપ્રભુજીએ કર્યો છે. (ચતુઃશ્લોકી)

(Dr. Jayendra Soni)

PUSHTIMARG IS BASICALLY PATH OF DEVOTION

એટલેકે

પુષ્ટિમાર્ગ મૂલતઃ 'ભક્તિમાર્ગ' છે.

29. Devotion - Emotional Love is the prime ingredient in Pushtimarg. Devotion means pure Love for God which should be natural, selfless, and without any expectation or desire. Love for God is a divine experience.

એટલેકે

૨૯. પુષ્ટિમાર્ગ માં 'ભક્તિ' નું પ્રાધાન્ય છે. ભક્તિનો સાદો અર્થ છે - 'ભગવદ્ પ્રેમ', જે સહજ, નિઃસ્વાર્થ, કોઈ પણ પ્રકારની અપેક્ષા કે કામના વિનાનો હોવો જોઈએ. ભગવાન પ્રત્યે પ્રેમ એ હૃદયની એક 'દિવ્ય અલૌકિક અનુભૂતિ' છે.

(Dr. Jayendra Soni)

30. Four pursuits (purusharth) of human being are prescribed in the scriptures, viz., Dharma-Artha-Kaam -Moksh. However, ShriMahaprabhuji indicates 'Devotion' as fifth one, because one can experience - realise God by Devotion alone, which is a reward greater than Salvation.

એટલેકે

૩૦. શાસ્ત્રો માં મનુષ્ય ના ચાર પુરુષાર્થ - આકાંક્ષાઓ - ધર્મ, અર્થ, કામ અને મોક્ષ બતાવ્યા છે, પરંતુ શ્રીમહાપ્રભુજી 'ભક્તિ' ને પાંચમો પુરુષાર્થ ગણાવે છે, કેમકે ભગવાન માં અક્ષુણ્ણ ભક્તિ દ્વારા જ એમનો અનુભવ કરી શકાય છે, જે મોક્ષ થી પણ અધિક છે.

(Dr. Jayendra Soni)

31. ShriMahaprabhuji has defined 'Bhakti' (Devotion) as - "To have undeterred and supreme love for God, duly comprehending His greatness and glory". Thus there are two aspects of Devotion, viz., Knowledge of God's glory, and abundant love for God. (Nibandh - Shastrarth prakaran)

એટલેકે

૩૧. શ્રીમહાપ્રભુજીએ 'ભક્તિ'ની પરિભાષા આપી છે - " ભગવાન ના માહાત્મ્યજ્ઞાનપૂર્વક તેમનામાં સુદ્રઢ અને સર્વતોષિક સ્નેહ થવો તેને ભક્તિ કહેવાય". તેથી ભક્તિ ના બે અંગ છે - 'ભગવાન નું માહાત્મ્ય જ્ઞાન' અને 'ભગવાન માં અનહદ સ્નેહ'. (નિબંધ - શાસ્ત્રાર્થ પ્રકરણ)

(Dr. Jayendra Soni)

32. One surrenders (Sharanagati) to God by comprehending His greatness and glory, and because of supreme love for God, one offers (Samarpan) his everything to Him. Thus 'Bhakti - Sharanagati - Samarpan - Seva' are the pillars on which the edifice of Pushtimarg is erected.

એટલેકે

૩૨. ભગવાન નું માહાત્મ્ય જ્ઞાન થવાથી તેમની 'શરણાગતિ' સિદ્ધ થાય અને જો તેમનામાં સર્વથી અધિક સ્નેહ હોય તો આપણે તેમને સર્વસ્વનું 'સમર્પણ' કરી દઈએ. આથી ભક્તિ, શરણાગતિ, સમર્પણ અને સેવા, એ ચાર 'પુષ્ટિમાર્ગ' ના આધારસ્તંભ છે.

(Dr. Jayendra Soni)

33. Nine-fold Devotions are described in Bhagavat, viz., Shravan-Kirtan-Smaran-Padsevan-vandan-Archan-Daasya-Sakhya-Atmanivedan, each of these are types of 'Maryada-Bhakti' leading to

salvation. However, climbing each step one can attain the tenth - 'Prem lakshana bhakti, which is 'Pushti-Bhakti'. (Bhagavat). Mere 'Darshan' is not considered as 'Bhakti'.

એટલેકે

૩૩. ભાગવતમાં વર્ણવેલી 'નવધા ભક્તિ' - 'શ્રવણ-કીર્તન-સ્મરણ-અર્ચન-પાદસેવન-વંદન-દાસ્ય-સખ્ય-આત્મનિવેદન, એ પ્રત્યેક 'મર્યાદાભક્તિ' ના પ્રકાર છે. પરંતુ ભક્તિના એ નવ સોપાન ચઢીને દશમી 'પ્રેમલક્ષણભક્તિ' સિદ્ધ થાય છે. (ભાગવત). માત્ર 'દર્શન' ને ભક્તિ ગણવામાં આવી નથી.

(Dr. Jayendra Soni)

૩૪. Those whom God chooses as 'Pushti-jiva' at the time of creation, He implants a seed of 'Pushti' in him, which remains dormant for many many years. However the seed germinates into Devotion (Bhakti) in some life when God wishes to deliver him and he gets nourishment.

એટલેકે

૩૪. ભગવાને સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ સમયે જે જીવોનું વરણ 'પુષ્ટિજીવ' તરીકે કર્યું હોય તેમનામાં એમણે 'પુષ્ટિ' નું બીજ રોપેલું હોય છે, જે ચિરકાળ પર્યંત જીવમાં ધરબાયેલું રહે છે. અનુકૂળ પોષણ પ્રાપ્ત થતાં એ બીજ 'ભક્તિ' રૂપે અંકુરિત થાય છે, અને વિકાસ પામે છે.

(Dr. Jayendra Soni)

૩૫. When God desires to emancipate a Pushti-jiva, one takes birth in a vaishnavite family, gets company of some 'Bhagavadiyas', receives blessings of a Sadguru, etc. Then the implanted 'Pushti-seed' gets germinated and develops as 'Bhakti', due to which one becomes interested in various activities of Pushtimarg.

એટલેકે

૩૫. ભગવાન જે જન્મમાં પુષ્ટિજીવનો ઉદ્ધાર કરવાની ઈચ્છા કરે, ત્યારે તેને વૈષ્ણવ કુળમાં જન્મ આપે છે, ભગવદીયો નો સંગ કરાવે છે, તેને સદગુરુ નું સાનિધ્ય સાંપડે છે. એમાં રોપાયેલું 'પુષ્ટિબીજ' ભક્તિ રૂપે ખિલતાં જીવાત્માને પુષ્ટિમાર્ગ ની વિભિન્ન ગતિવિધિઓ માં રૂચિ ઉત્પન્ન થાય છે.

(Dr. Jayendra Soni)

.....
BRAHMASAMBANDH DIKSHA.

એટલેકે

બ્રહ્મસંબંધ-દીક્ષા

.....
૩૬. After a devotee coming in contact with a 'Sadguru, becomes eager to perform 'Krushna-seva', he is initiated with 'Brahmasambandh diksha' through him. He then realises that he is a part (Amsh) of God and has got separated from Him since time immemorial. (Brahmasambandh mantra).

એટલેકે

૩૬. સદ્ગુરુ ના સંપર્ક માં આવવાથી જ્યારે જીવાત્મા ભગવત્સેવા માટે તત્પર બની, ગુરુ દ્વારા બ્રહ્મસંબંધ-દીક્ષા ગ્રહણ કરે છે ત્યારે તેને પોતે ભગવાન નો અંશ હોવાનો અને ભગવાન થી વિખુટા પડ્યા હોવાનો અહેસાસ, તદ્વિષયક જ્ઞાન થાય છે. (બ્રહ્મસંબંધ મંત્ર)

(Dr. Jayendra Soni)

37. To perform 'Krushna-seva' one must get initiated by 'Brahmasambandh diksha' from a Vallabhkul Acharya having attributes as directed by ShriMahaprabhuji, because, thereby, the vices of five types like 'Sahaj dosh' etc. which are obstructions in 'Bhagavad-seva' become ineffective. (Siddhant rahasya).

એટલેકે

૩૭. ભગવદ્ સેવા કરવા માટે શ્રીમહાપ્રભુજી ના નિર્દેશ મુજબ લક્ષણયુક્ત વલ્લભવંશજ આચાર્યશ્રી પાસેથી બ્રહ્મસંબંધ-દીક્ષા ગ્રહણ કરવી આવશ્યક છે, કારણકે એનાથી ભગવત્સેવામાં બાધક એવા જીવના સહજાદિ પાંચ પ્રકારના દોષોની નિવૃત્તિ થાય. (સિદ્ધાંત રહસ્ય).

(Dr. Jayendra Soni)

38. Jivatman while being initiated, dedicates unto ShriKrushna, every thing what he believed to be his, including wife, family, house, wealth etc., even his self, and confesses that he is ShriKrushna's 'daas' (servant). As such to serve ShriKrushna wholeheartedly becomes his prime duty. (Brahmasambandh mantra).

એટલેકે

૩૮. બ્રહ્મસંબંધ-દીક્ષા ગ્રહણ કરતી વખતે જીવાત્મા, તેણે પોતાના માની લીધેલા સ્ત્રી-ધરબાર- સમ્પત્તિ ઇત્યાદી સર્વ પદાર્થો નું પોતાના આત્મા સહિત 'કૃષ્ણ' ને સમર્પણ કરીને, પોતે એમનો 'દાસ' હોવાનું સ્વીકાર કરે છે. તેથી આ દીક્ષા લઈને પોતાના 'સ્વામી શ્રીકૃષ્ણ' ની સેવા કરવી તેનું સહજ કર્તવ્ય સ્વાભાવિક રીતે બની જાય છે. (બ્રહ્મસંબંધ-દીક્ષામંત્ર)

(Dr. Jayendra Soni)

39. There is a natural love and attachment towards one's own person or things and as such, ShriMahaprabhuji has provided each of his disciples his exclusive 'Sevya Svarup' for worship and advised them to serve Him in their house along with their own family. (Bhaktivarthini)

એટલેકે

૩૯. પોતાની વ્યક્તિ અથવા વસ્તુમાં આકર્ષણ અને પ્રીતિ સહજ થાય છે, પરાયામાં નહીં. માટે જ શ્રીમહાપ્રભુજીએ પોતાના પ્રત્યેક સેવકને માથે અલગ અલગ 'સેવ્ય-સ્વરૂપ' પધરાવીને તેમને પોતાના ઘરમાં પરિવાર સાથે રહીને સેવા કરવાની આજ્ઞા કરી છે. (ભક્તિવર્ધિની).

(Dr. Jayendra Soni)

40. While being initiated, a devotee with a vow admits that "Hey Krushna, I am yours only", and agrees to live a devoted life with conviction serving Krushna, similar to a married woman lives with her husband to serve him only.

એટલેકે

૪૦. બ્રહ્મસંબંધ-દીક્ષા લેતી વખતે દીક્ષાર્થી "હે કૃષ્ણ હું તમારો છું", એમ સંકલ્પપૂર્વક વચન આપીને 'સમર્પિત જીવન' જીવવાની કબુલાત કરે છે. 'સમર્પિત જીવન' નું તાત્પર્ય છે - 'કૃષ્ણ સાથે સહજીવન'. જેવી રીતે પરીક્ષિતા સ્ત્રી પોતાના પતિ સાથે રહીને તેની સેવા કરતાં દાંપત્ય જીવન ગાળે છે.

(Dr. Jayendra Soni)

41. ShriMahaprabhuji has explained that without being initiated with 'Brahmasambandh Mantra', various evils become obstacles in 'Krushn-seva' As such, one must avoid using / consuming things, not offered to Krushna. (Siddhant rahasya)

એટલેકે

૪૧. શ્રીમહાપ્રભુજી સમજાવે છે કે - બ્રહ્મસંબંધ કર્યા વિના સર્વદોષોની નિવૃત્તિ થતી નથી. તેથી 'અસમર્પિત' એટલે કે ભગવાન ને સમર્પણ ન કરેલી વસ્તુઓ ત્યાગ કરવો જોઈએ, કારણકે અનિવેદિત વસ્તુઓ નો ઉપભોગ બાધક છે. (સિદ્ધાંત રહસ્ય)

(Dr. Jayendra Soni)

42. Various forms are acquired by God are identical to Him only, and for Him only. Even our existence and purpose is only as His part and for His Divine Sports (Lila) and His service only. As such, things once offered to Him can be consumed by us as His 'prasaad', as they are without any evil effects.

એટલેકે

૪૨. ભગવાન દ્વારા લેવાયેલા જગતના બધા રૂપ ભગવાન ના રૂપ છે, તથા ભગવાનને માટે છે. આપણું પોતાનું અસ્તિત્વ અને પ્રયોજન પણ ભગવદ્લીલાના અંગરૂપ અને ભગવત્સેવા માટે છે. આથી ભગવાન ને સમર્પણ કર્યા પછી ભગવાનના પ્રસાદ રૂપે તે પાછું ગ્રહણ થાય તે દોષ વગરનું હોય છે. (સિદ્ધાંત રહસ્ય).

(Dr. Jayendra Soni)

43. The purpose of Brahmsambandh is fulfilled in fact, by avoiding the use of things not offered to Krushna. As such, in Pushtimarg, one must make use of everything offered to Krushna while being initiated, for one's 'Sevya Svarup' practically, before they are consumed for self, as is the practice between master and servant normally.

એટલેકે

૪૩. બ્રહ્મસંબંધ નું વાસ્તવિક સ્વરૂપ અસમર્પિત વસ્તુઓના ત્યાગ દ્વારા જ સિદ્ધ થાય છે. તેથી પુષ્ટિમાર્ગ માં સેવ્ય સ્વરૂપ ને સમર્પણ કરેલા પદાર્થો નો વિનિયોગ કર્યા પછી જ તેનાથી પોતાનો નિર્વાહ કરવો જોઈએ, જેવીરીતે લોક માં સ્વામી-સેવક નો વ્યવહાર નભે છે. (સિદ્ધાંત રહસ્ય).

(Dr. Jayendra Soni)

=====

KRUSHNA-SEVA _ AN OBLIGATORY DUTY

એટલેકે

'કૃષ્ણસેવા' - જીવાત્માનું કર્તવ્ય.

=====

44. To experience the Divine Bliss of ShriKrushna, a devotee must install an Idol of ShriKrushna of his choice, in his house and lead a life to serve HIM diligently offering everything that one has.

એટલેકે

૪૪. 'કૃષ્ણ ના આનંદ' ની અનુભૂતિ કરવા માટે શ્રીકૃષ્ણ ના મનભાવન વિગ્રહને 'સેવ્ય સ્વરૂપ' તરીકે પોતાના ઘરમાં પધરાવી, સમર્પણ કરેલા પદાર્થો નો તેમનામાં વિનિયોગ કરી, તેમની સેવાર્થે જીવન જીવવું આવશ્યક છે.

(Dr. Jayendra Soni)

45. That is why ShriMahaprabhuji has ordained to each of his disciples to perform 'Krushna-seva' staying in his home along with his family simultaneously fulfilling his domestic duties as well as his 'Varnashram dharm' as far as possible. (Bhaktivarthini).

એટલેકે

૪૫. તેથી જ શ્રીમહાપ્રભુજીએ, પ્રત્યેક સેવકને પોતાના નિવાસસ્થાને, ગૃહસ્થાશ્રમ, તથા યથાસંભવ વર્ણાશ્રમ ધર્મના દાયિત્વ ને નિભાવતા 'કૃષ્ણસેવા' કરવાનો ઉપદેશ આપ્યો છે. (ભક્તિવર્ધિની - નિબંધ.સ.નિ.)

(Dr. Jayendra Soni)

46. ShriMahaprabhuji asserts that "Krushna-seva SADA kaarya" is his Principle, the significance whereof is that, Krushna should be the center-point of all the activities of a devotee. It is the direction towards it. Krushna should be the purpose of the life of a devotee.

એટલેકે

૪૬. શ્રીમહાપ્રભુજી "કૃષ્ણસેવા સદા કાર્યા" ને પોતાનો સિદ્ધાંત બતાવે છે, તેનું આ રહસ્ય છે. 'કૃષ્ણ' ને જીવન ની પ્રત્યેક પ્રવૃત્તિ નું કેન્દ્રબિન્દુ બનાવવા નો આ નિર્દેશ છે. ભક્તના જીવન નું પ્રયોજન 'કૃષ્ણ' હોવાનો આ સંદેશ છે.

(Dr. Jayendra Soni)

47. One must be 'Krushnamay' to experience Divineine Bliss of Krushna. This is possible only if the purposes of our all activities is Krushna. Thence Krushna shall never exit from our mind. Eventually, Krushna shall dwell in us. That is precisely the crux of "Krushna seva sada karyaa".

એટલેકે

૪૭. કૃષ્ણ નો આનંદ પ્રાપ્ત કરવા માટે 'કૃષ્ણમય' બનવું આવશ્યક છે. આપણા જીવનની સર્વ ક્રિયાઓ માં જો 'કૃષ્ણ જ તાત્પર્ય' હશે તો કૃષ્ણ નું વિસ્મરણ સંભવજ નહીં બને. અંતતઃ કૃષ્ણ ચિત્ત માં વસી જશે. "કૃષ્ણ સેવા સદા કાર્યા" નો એજ હેતુ છે.

(Dr. Jayendra Soni)

48. When Krushna penetrate into a devotee's 'chitta', is termed as 'Mansi Seva' by ShriMahaprabhuji. A 'Pushti seed' planted by God in a jivatma, in the wake of creation, develops as Love- attachment-addiction eventually on getting nurishment by way of 'Seva' and 'Satsang'.

એટલેકે

૪૮. "ચિત્તાનું કૃષ્ણ માં પરોવાઈ જવું", તેઓ શ્રી મહાપ્રભુજી 'માનસી સેવા' કહે છે. ભગવાને જીવનમાં રોપેલું "પુષ્ટિબીજ" જ સેવા-સત્સંગ દ્વારા પોષણ પામી 'પુષ્ટિભક્તિ' નું રૂપ ધારણ કરે છે, જે ઉત્તરોત્તર પ્રેમ-આસક્તિ-વ્યસન દશામાં પરિણમ છે. (સિદ્ધાંત મુક્તાવલી - ભક્તિવર્ધીની)

(Dr. Jayendra Soni)

49. ShriMahaprabhuji has ordained to perform 'Tanu-Vittaja' seva eventually to culminate into 'Mansi Seva'. It's significance is to serve ShriKrushna by devotee himself personally utilising his entire wealth, i.e, by whatever, in which he has sense of belonging. (Siddhant muktavali).

એટલેકે

૪૯. 'માનસી સેવા' ની સિદ્ધિ માટે શ્રીમહાપ્રભુજીએ 'તનુ-વિત્તજા' સેવા કરવાની આજ્ઞા કરી છે. એનું તાત્પર્ય છે - 'પોતાના દેહનો અને પોતાની સંપત્તિ (જેમાં મમત્વ હોય તે સર્વે પદાર્થો) નો કૃષ્ણની સેવામાં વિનિયોગ કરાવવો. (સિદ્ધાંત મુક્તાવલી).

(Dr. Jayendra Soni)

50. By performing seva personally with body our ego veniswhe and with our property, our sense of belonging does not remain. While being initiated, we dedicate every thing of our unto Krushna, which could be meaningful only if we utilise and offer them practically to HIM.

એટલેકે

૫૦. દેહનો ઉપયોગ સેવામાં કરવાથી આપણો 'અહંભાવ' ઓગળી જાય છે, અને પોતાના પદાર્થો નો સેવામાં વિનિયોગ કરવાથી તેમાં રહેલું આપણું 'મમત્વ' દૂર થાય છે. હકિકતમાં તો આપણે બ્રહ્મસંબંધ કરતી વખતે તે સર્વસ્વ નું કૃષ્ણ ને સમર્પણ કરેલું જ હોય છે. તેથી તેનો ઉપયોગ 'કૃષ્ણસેવા' માટે વાસ્તવમાં કરવો આવશ્યક ગણાય, જેથી સમર્પણ સાર્થક થાય.

(Dr. Jayendra Soni)

51. Infact the cause of bondage of jivatma is his sense of I-ness and Myness, i.e 'Ahanta-Mamta'. It is his wrong understanding, which is termed as 'Samsar (different from 'Jagat') by ShriMahaprabhuji. It being an illusion, it is said to be unreal (Mithya). The world however being an aspect of Brahman is real.

એટલેકે

૫૧. વાસ્તવમાં જીવને બંધન કરાવનારી તેની 'અહંતા-મમતા' જ છે. 'હું' અને 'મારું' એવો ભાવ એ આપણી ભ્રાંતિ છે. તેનેજ શ્રીમહાપ્રભુજી 'સંસાર' ની સંજ્ઞા આપે છે. એ આપણી ભ્રમણા હોવાથી તેઓ સંસારને મિથ્યા કહે છે. (સંસાર અને જગત એક નથી). જગત ભગવત્ રૂપ હોવાથી સત્ય છે.

(Dr. Jayendra Soni)

52. This the purpose of 'Tanu-vittaja' seva is to practically offer to Krushna, all that we commit to dedicate our every thing while being initiated, thereby, we rather unite our I-ness and My-ness (Ahanta-Mamata) in those things and it's extra benefit is our notion of 'Samsar' vanishes.

એટલેકે

૫૨. આમ 'તનુ-વિત્તજા' સેવા નું એક પ્રયોજન - 'સમર્પણ' કરેલા પદાર્થો નો ભગવાન માટે વિનિયોગ, અને તેનો આડલાભ - પોતાની તેમજ પોતાના પદાર્થો માં રહેલી 'અહંતા-મમતા' ને પ્રભુ સાથે જોડવાથી સંસાર ની નિવૃત્તિ

(Dr. Jayendra Soni)

53. 'Pushti-bhakti' is secluded, it is neither collective nor public, because what we have dedicated to Krushna while being initiated, viz., family, house etc. could practically be made use of in

'Gruh-seva' only. ShriMahaprabhuji therefore, ordains to perform 'Tanu-vittaja' seva, which can eventually culminate into 'Manasi- seva.

એટલેકે

૫૩. 'પુષ્ટિભક્તિ' એકાંતિક ભક્તિ છે, સામુહિક કે સાર્વજનિક નથી, કારણકે સમર્પણ કરેલા સ્ત્રી, પુત્ર, પરિવાર, ઘર આદિનો વિનિયોગ 'ગૃહસેવા' દ્વારા જ સંભવ બની શકે. તેથીજ શ્રીમહાપ્રભુજીએ વ્યક્તિગત 'તનુ-વિત્તજા' સેવાનો નિર્દેશ કર્યો છે. 'માનસી સેવા' ત્યારે જ સિદ્ધ થઈ શકે. (સિદ્ધાંત મુક્તાવલી).

(Dr. Jayendra Soni)

54. ShriMahaprabhuji explains that one should worship ShriKrushna with utter devotion by adoring Him beautifully with clothings and ornaments created by earning through whatever one can obtain with ease and as per one's destiny. (Nibandh - Sarvanirnay)

એટલેકે

૫૪. શ્રીમહાપ્રભુજી સમજાવે છે કે - 'યથા લબ્ધ્વા' - યદૃચ્છાથી સહજ રીતે પ્રાપ્ત થયેલ દ્રવ્યોથી થી ઉપચારો કરીને, વસ્ત્રો તેમજ આભરણોથી પ્રભૂના સ્વરૂપના સુંદર દર્શન થાય તેમ ભક્તિભાવપૂર્વક શ્રીકૃષ્ણ નું પૂજન - સેવન કરવું. (નિબંધ - સર્વનિર્ણય).

(Dr. Jayendra Soni)

55. A devotee should offer the best materials, which may please the soul and delight the mind, to Krushna whom he worships. (Nibandh - Sarvanirnay)

એટલેકે

૫૫. લોકમાં જે જે પદાર્થ સર્વોત્કૃષ્ટ હોય, પોતાના આત્માને અત્યંત પ્રિય હોય, અને જેનાથી ચિત્તને વિષે પ્રસન્નતા થાય તે વસ્તુઓનો ભગવદ્ સેવામાં વિનિયોગ કરવો. (નિબંધ - સર્વનિર્ણય). (શ્રીમહાપ્રભુજીએ કોઈ ચોક્કસ પ્રકારની સામગ્રી કે નેગભોગ નું બંધારણ આપ્યું નથી.)

(Dr. Jayendra Soni)

56. One should involve one's wife and family members in 'Seva', if they are cooperative therein, but if they don't have interest and remain passive, then one should perform seva alone. However, if they are obstructive, there is no offence if one leaves them or one's home. (Nibandh - Sarvanirnay).

એટલેકે

૫૬. પત્ની વગેરે પરિવારજનો જો ભગવત્ સેવામાં અનુકૂળ હોય તો, તેમને સેવામાં સામેલ કરવા. જો ઉદાસીન કે તટસ્થ હોય તો, સેવા પોતે કરવી જોઈએ. પરંતુ, જો પ્રતિકુળ હોય તો ગૃહનો કે ભાર્યાદિનો ત્યાગ દોષ રૂપ નથી. (નિબંધ - સર્વનિર્ણય).

(Dr. Jayendra Soni)

57. Those who have no evils like interruption (vikshep), attachment (aasakti), obstruction (pratibandh), insistence (atyagrah), and inflicting injuries (parpida), they should be considered as cooperative in 'Seva'. However, if inspite of non existence of such evils, if they do not found interested in 'Seva', they should be treated as passive (udasin). (Nibandh - Sarvanirnay).

એટલેકે

૫૭. જે જીવમાં વિક્ષેપ, અશક્તિ, પ્રતિબંધ, અત્યાગ્રહપ્રવેશ, અને પરપીડા, એ પાંચ દોષ ન હોય તેને ભગવત્સેવા માટે અનુકૂળ સમજવો. આ દોષો ન હોય છતાં સેવામાં રૂચિ ન હોય તેને ઉદાસીન માનવો. (નિબંધ - સર્વનિર્ણય).

(Dr. Jayendra Soni)

58. Pushtimarg is sentimental (bhavatmak). Seva is not symbolic, but a devotee serves Lord Krishna, Purn Purushottam, in reality. Due to unadulterated pure love of a devotee, there manifest 'Chidanand' (consciousness and bliss) in the idol which looks otherwise unanimated, thereby he can experience the blissful divinity in his heart.

એટલેકે

૫૮. પુષ્ટિમાર્ગ 'ભાવાત્મક' છે. તેમાં પ્રતિકાત્મક સેવા નથી, પરંતુ સાક્ષાત્ પૂર્ણપુરુષોત્તમ શ્રીકૃષ્ણ ની સેવા કરવામાં આવે છે. ભક્ત ના હૃદયનો શુદ્ધ ભાવ - નિર્મલ પ્રેમ જડ દેખાતા સ્વરૂપ માં તિરોહિત 'ચિદાનંદ' નો આવિર્ભાવ કરાવી શકે છે, જ્યારે ભક્તને સાનુભાવ થાય છે.

(Dr. Jayendra Soni)

59. As and when ShriKrushna enters the heart of a devotee, accordingly, his faith and conviction in the means of seva increases and becomes firm. That means by 'sravan, kirtan' etc, the performance of seva continues. and sustained. (Nibandh - Sarvanirnay)

એટલેકે

૫૯. જેમ જેમ શ્રીહરિ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ ભક્તના હૃદયમાં પ્રવેશ કરે છે, તેમ તેમ સાધનોમાં નિષ્ઠા વધે છે, અર્થાત્ શ્રવણ કીર્તન આદિ કરવાથી ભગવત્ સેવાનો નિર્વાહ સર્વદા ચાલ્યા કરે છે. (નિબંધ - સર્વનિર્ણય).

(Dr. Jayendra Soni)

60. After a devotee does self-dedication, there is no other duty of a Pushti-jiva, more than performing 'Krushna- Seva'. Such other functions like obliging or helping others (paropakar), one should leave them, if found obstructing 'Seva', (Antahkaran prabodha)

એટલેકે

૬૦. આત્મસમર્પણ કર્યા પછી પુષ્ટિજીવ માટે કૃષ્ણ ની સેવા થી અધિક બીજું કોઈ કર્તવ્ય હોઈ શકતું નથી. ભગવદ્ સેવા માં બાધક હોય તેવા પરોપકાર આદિ અન્ય ધર્મો ત્યજવા યોગ્ય ગણાય. (અંતઃકરણ પ્રબોધ).

(Dr. Jayendra Soni)

61. Nothing except to worship Krushna exclusively, leaving all mundane duties is desirable in Pushtimarg. Meaning thereby, exclusive sentiments (Ananya bhav) expects not to have any interest in any other deity neither in any individual or kind, other than ShriKrushna.

એટલેકે

૬૧. અવ્યાવૃત્ત બની 'અનન્યભાવ' યુક્ત કૃષ્ણભક્તિ પુષ્ટિમાર્ગ માં અપેક્ષિત છે. અર્થાત્ અન્ય દેવતાઓ, અન્ય વસ્તુ કે વ્યક્તિ વિશે અથવા પુષ્ટિમાર્ગીય ફલથી જુદા ફલ વિશે હૃદયની રૂચિ ન હોવી, તેને 'અનન્યભાવ' કહેવાય. (ભક્તિવર્ધિની)

(Dr. Jayendra Soni)

ALTERNATIVE to 'SVARUP SEVA' - 'NAAM SEVA'

એટલેકે

સ્વરૂપ સેવા નો વિકલ્પ - નામસેવા

62. Shri Mahaprabhuji has advocated 'Naam Seva' as an alternative to 'Svarup Seva' for those who are engaged in Munden activities. By 'Sraavan-Kirtan-Smaran' to, a devotee's seed of bhakti can gradually grow from Love to Attachment to Addiction. (Bhaktivarthini).

એટલેકે

૬૨. વ્યાવૃત ભક્તોને માટે શ્રીમહાપ્રભુજીએ 'સ્વરૂપ ભજન' ને બદલે 'નામ ભજન' માં પ્રવૃત્ત થવાની આજ્ઞા કરી છે. શ્રવણ-કીર્તન-સ્મરણ દ્વારા પણ પુષ્ટિભક્તનો બીજભાવ પ્રેમ-આસક્તિ-વ્યસન ની અવસ્થાઓ માં વિકસિત થઈ શકે છે. (ભક્તિવર્ધિની).

(Dr. Jayendra Soni)

63. When a devotee who acquired stages of 'Love-attachment-addiction' gradually and eventually his 'Bij-bhav' becomes firm, and thence if it is not possible for him to perform 'Bhagvad-seva', he should go to a place of pilgrimage, and serve and assist a staunch 'Bhakta' thereat. (Bhaktivarthini)

અર્થાત્

૬૩. ભગવદ્ ગુણગાન, કથા ઈત્યાદિ દ્વારા પ્રેમ-આસક્તિ-વ્યસન અવસ્થા-પ્રાપ્ત ભક્તનો બીજભાવ જ્યારે દૃઢ થઈ જાય અને ધરમાં ભગવત્સેવાનો ન થઈ શકે, તેમણે કોઈ હરિસ્થાનમાં જઈ ભગવત્સેવા-પરાયણ ભક્તની સેવામાં પરિચર્યા કરવી જોઈએ. (ભક્તિવર્ધિની).

(Dr. Jayendra Soni)

64. When we get nearness of a staunch devotee, we must have a sense of balance and see that our proximity to him would prompt to find faults with him, nor should we keep such distance so has to be deprived of his 'satsang'. (Bhaktivarthini).

અર્થાત્

૬૪. ભગવદ્ ભક્ત નું સાનિધ્ય પ્રાપ્ત કરતાં એમની સાથે એટલું બધું ઓતપ્રોત ન થઈ જવું જોઈએ કે આપણને એમના દોષ દેખાવા લાગે. વળી એટલા દૂર પણ ન રહેવું જોઈએ કે એમના સત્સંગ થી આપણે વંચિત રહીએ. એમ વિવેક રાખવો જરૂરી છે. (ભક્તિવર્ધિની).

(Dr. Jayendra Soni)

65. During the time of His incarnation, God could keep the devotee's 'chitt' unto Himself due to attraction of His 'Svarup'. However, because of His non-presence during the time He is not manifested, His attributes, if sung by a devotee, he can get engrossed in God. (Bhagavatarth Nibandh)

અર્થાત્

૬૫. અવતારકાલ માં પોતાના સ્વરૂપના આકર્ષણ થી ભગવાન ભક્તોને પોતાનામાં નિરુદ્ધ કરે છે, પરંતુ અનવતારકાલમાં ભગવાન પ્રકટ ન હોવાથી ભગવદ્ ગુણોનું એવું માહાત્મ્ય છે કે ગુણ ગાનાર ભક્તનો ભગવાન માં નિરોધ થઈ જાય છે. (ભાગવતાર્થ નિબંધ).

(Dr. Jayendra Soni)

66. Until God bestow His grace as a result of the Grace of Great devotees, one must recite His various 'Lila' which shall definitely make one happy. This is an alternative for those who can not perform bhagavat-seva for any reason. (Nirilodh lakshan)

અર્થાત્

૬૬. જ્યાં સુધી મોટાઓની કૃપા થી ભગવાન આપણા પર કૃપા ન કરે, ત્યાં સુધી, તેમની લીલાઓનું કીર્તન કરવું, તે ચોક્કસ સુખરૂપ થાય છે. કોઈ કારણસર જેમનાથી ભગવત્સેવા નભી નથી રહી તેમને માટે આ વિકલ્પ બતાવવા માં આપ્યો છે. (નિરોધ લક્ષણ).

(Dr. Jayendra Soni)

67. During the period of incarnation, 'Dharmi Svarup' ShriKrushna Himself got manifested, hence, the Devotees got attached and engrossed into Him. However, similarly, by Listening, Reciting and Remembering His virtues and attributes, continuously, a Devotee can get engrossed into Krushna in present times also. (Bhagavatarth Nibandh)

અર્થાત્

૬૭. જેમ અવતારકાલ માં ધર્મી સ્વરૂપ શ્રીકૃષ્ણ સ્વયં જ પ્રગટ થવાથી ભક્ત એમાં જ નિરુદ્ધ થઈ ગયા હતાં, તેમ ભગવાન ના ગુણધર્મો નું નિરંતર શ્રવણ-કીર્તન-સ્મરણ કરવાથી વર્તમાન માં પણ ભક્ત ભગવાન માં નિરુદ્ધ થઈ શકે છે. (ભાગવતાર્થ નિબંધ)

(Dr. Jayendra Soni)

PRAPATTI MARG

અર્થાત્

પ્રપત્તિમાર્ગ

68. Those devotees, for whom 'bhakti' - performing 'Svarup Seva' is not possible for any reason, ShriMahaprabhuji has advocated an alternative of 'Prapattimarg' or path of 'Sharanagati'.ie to surrender unto Krushna unconditionally, In Bhagvad Gita too, ShriKrushna, in the end advised Arjun to surrender to Him leaving all other 'Dharma' or duties.

અર્થાત્

૬૮. કોઈ કારણસર જેમને 'ભક્તિ' ની અનુકૂળતા ન હોય તેમને માટે શ્રીમહાપ્રભુજીએ 'પ્રપત્તિમાર્ગ' અર્થાત્ 'શરણમાર્ગ' નો વિકલ્પ બતાવ્યો છે. ભગવાને ગીતામાં પણ અર્જુનને અંત માં બધા ધર્મો છોડીને માત્ર એમની એકલાની જ શરણાગતિ સ્વીકારવા નો ઉપદેશ કર્યો છે. (ગીતા)

(Dr. Jayendra Soni)

69. To surrender at the Lotus feet of ShriKrushna is both 'Marg' (means) and 'Gantavya' (goal). As such, those seeking refuge of His Lotus-feet, attains Him automatically. So one should not leave them in any circumstances. (Vivekdhairyasrsy).

અર્થાત્

૬૯. ભગવાન ના ચરણારવિંદ ની શરણાગતિ એક 'માર્ગ' પણ છે, અને 'ગંતવ્ય' પણ છે. તેથી એમનાં ચરણારવિંદ નો આશ્રય કરનાર સ્વયં તેને પ્રાપ્ત કરી લે છે. માટે કોઈ પણ પરિસ્થિતિમાં ભગવદાશ્રય છોડવો જોઈએ નહીં. (વિવેકધૈર્યાશ્રય)

(Dr. Jayendra Soni)

70. ShriMahaprabhuji explains in 'Krushnashray' Granth that under the influence of 'Kaliyug' when essential aspects of Karma viz., 'Desh - Kaal - Dravya - Mantra - Karm - Karta are vitiated, seeking refuge of ShriKrushna with mind-speech-action can only be the means of salvation. (Krushnashray).

અર્થાત્

૭૦. શ્રીમહાપ્રભુજી 'કૃષ્ણાશ્રય' ગ્રંથમાં સમજાવે છે કે કલિયુગ ના પ્રભાવમાં જ્યારે દેશ, કાલ, દ્રવ્ય, મંત્ર, કર્મ અને કર્તા શુદ્ધ રહ્યા નથી ત્યારે મન, વચન અને ક્રિયા દ્વારા ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ ની શરણાગતિ જ ઉદ્ધાર નું એક માત્ર સાધન છે. (કૃષ્ણાશ્રય)

(Dr. Jayendra Soni)

71. For those who even can not perform 'Katgatmika bhakti' (devotion in the form of listening and reciting attributes of Krushna), 'Prapattimarg' is prescribed. To attach chitt in Krushn one must faithfully surrender unto Him with conviction and verbalizing it. (Vivekdhairyasrsy).

અર્થાત્

૭૧. જેનાથી કથાત્મિક ભક્તિ પણ ન નભતિ હોય તેના માટે પ્રપત્તિમાર્ગ નું નિરૂપણ કરતાં કહે છે કે 'મનને અલૌકિક સિદ્ધિવાળું બનાવવા સર્વથા શરણતો શ્રીહરિ પરમાત્મા જ છે, એમ ચિત્ત માં ભાવના કરવું અને વાણીથી બોલતાં રહેવું. (વિવેકધૈર્યાશ્રય).

(Dr. Jayendra Soni)

VIVEK-DHAIRYA-ASHRAY

અર્થાત્

વિવેક-ધૈર્ય-આશ્રય

72. To keep utter refuge in God, it is essential to preserve or keep both 'Vivek' and 'Dhairya'. Conviction that 'God does everything according to His own wishes' is called 'Vivek'. Similarly to keep patience and sustain all kind of miseries - Adhibhautik, Adhyatmik, and Adhidaivik, is called 'Dhairya' . (Vivekdhairyaashray).

અર્થાત્

૭૨. ભગવદ્ આશ્રય દૃઢ થાય તેને માટે 'વિવેક' અને ધૈર્ય ની આવશ્યકતા છે. 'ભગવાન સર્વકાંઈ પોતાની ઈચ્છા મુજબ જ કરે છે' એવી સમજ ને 'વિવેક' કહેવાય. તેવીજ રીતે 'આધિભોતિક, આધ્યાત્મિક અને આધિદૈવિક એ ત્રણેય પ્રકારનાં દુઃખો સહન કરવા' તેને 'ધૈર્ય' કહેવાય. (વિવેકધૈર્યાશ્રય)

(Dr. Jayendra Soni)

73-74. God being Omniscient, Inner being and Soul of all individual beings, knows everything whatsoever. As such, it is prohibited to pray in Pushtimarg. Therefore, false pride and habit of insistence should also be left. These are aspects of 'Vivek' only. (Vivekdhairyasrasy).

અર્થાત્

૭૩. ભક્તિમાર્ગીય દૃષ્ટિકોણ થી પૂરેપૂરા વિવેક, ધૈર્ય અથવા ભક્તિના અભાવ માં કોઈ કેટલું પણ પાપાસક્ત ભલેને હોય, પરંતુ દિનતા સાથે એકવાર જીવ શરણાગતી સ્વીકારી લે તો દૃષ્ટ આચરણવાળાને પણ સાધુપુરુષ બનાવનારી શ્રીકૃષ્ણ ની ભક્તિ છે. (કૃષ્ણાશ્રય)

૭૪. ભગવાન સર્વજ્ઞ, અંતર્યામી, સર્વાત્મા હોવાથી સર્વકાંઈ જાણતા જ હોય છે. તેથી પુષ્ટિમાર્ગ માં 'પ્રાર્થના' કરવાનો નિષેધ છે. તેમ મિથ્યાભિમાન તેમજ હઠાગ્રહ પણ ત્યાજ્ય ગણવામાં આવ્યા છે. આ વિવેકના જ લક્ષણ ગણાય. (વિવેકધૈર્યાશ્રય).

(Dr. Jayendra Soni)

75. Seeking refuge of other than Krushna by mind, speech and action, whatever way, is a great obstacle in Pushtimarg. Firm conviction in Krushna is of utmost importance. It is therefore essential to keep utter faith Him, as He is Omnipotent. (Vivekdhairyasrasy)

અર્થાત્

૭૫. પુષ્ટિમાર્ગ માં મન-વાણી-કાયા ત્રણેય દ્વારા 'અન્યાશ્રય' મહા બાધક છે. 'અનન્યતા' પુષ્ટિમાર્ગ નું મહત્વપૂર્ણ અંગ છે. એટલો જ આવશ્યક છે - પ્રભુ માં અટલ વિશ્વાસ, જે ક્યારેય ગુમાવવો ન જોઈએ, કેમકે તેઓ 'સર્વસમર્થ' છે. (વિવેકધૈર્યાશ્રય)

(Dr. Jayendra Soni)

TO BE CAUTIOUS IN SATSANG

અર્થાત્

સત્સંગ માં સાવધાની રાખવી આવશ્યક છે.

76. Generally one must avoid physical as well as mental contacts with others, yet to have 'Satsang with a Bhagavdiya' is desirable. But one must be cautious while in company with opposite sex, as one may sometimes get disillusioned.

અર્થાત્

૭૬. સામાન્યતઃ તન અને મનનો સંગ ત્યાજ્ય છે, છતાં ભગવદીય નો સંગ ઈચ્છનિય છે. પરંતુ વિજાતીય ભાવવાળી વ્યક્તિઓ નો સંગ કરતાં સાવધાન રહેવું જોઈએ, અન્યથા ભ્રમિત થવાની સંભાવના રહે છે.

(Dr. Jayendra Soni)

77. Because of the contact, there develops desire, which generally culminates into anger. It creates fascination (moh) which results into disillusion in memory, that destroys one's intellect. This eventually leads one on evil path and ultimately to destruction. (Gita)

અર્થાત્

૭૭. જે સંગને કારણે જીવમાં કામના પ્રકટે છે, તે કામના ને કારણે ક્રોધ, ક્રોધ ને કારણે મોહ, મોહને કારણે સ્મૃતિ વિભ્રમ, અને તેને કારણે બુદ્ધિનો નાશ થાય છે; તેના પરિણામે જીવની દુર્ગતિ થતાં તેનો નાશ થાય છે. (ગીતા).

(Dr. Jayendra Soni)

78. Though water has uniform properties, yet it is reflected according to its substratum, similarly, in spite of unified attributes in God, when an orator recite them before the audience, he explains in manifold ways. As such, one has to be cautious while doing 'Satsang'. (Jalbhed)

અર્થાત્

૭૮. જેમ કુદરતી રીતે એકરૂપ હોવા છતાં જલ પોતાના આધારોના ગુણધર્મોને અનુરૂપ અનેકરૂપતા પ્રગટ કરે છે, તેમ ભગવાન ના એકરૂપ ગુણ પણ ભગવદ્ કથાના વક્તાની યોગ્યતા તથા ભાવોને અનુરૂપ અનેકરૂપતા ધારણ કરી લે છે. તેથી સત્સંગ કરતાં સાવધાની રાખવી આવશ્યક છે. (જલભેદ).

(Dr. Jayendra Soni)

79-80. If anybody speaks against the spirit of the preachings of ShriMahaprabhuji, or which leads one towards mundane approach, the association of such people should be considered as evil-company. Also, if anybody compares someone at par with ShriKrushna, ShriSvaminiji, ShriMahaprabhuji and ShriGusainji, he should be considered no less than a demon. (Sikshapatra).

અર્થાત્

૭૯. ભગવાનના ગુણગાન ને આજીવિકા નું સાધન બનાવનાર પૌરાણિક આદિ કોઈ પણ વક્તાનો ભાવ ગંદી મોરીઓ માં વહેતા મલિન જલ સમાન હોવાથી તેમનું પ્રવચન અશુચિકર ગણાય. તેથી તેવા વક્તાઓના મુખેથી કથા-શ્રવણ ટાળવું જોઈએ. (જલભેદ).

૮૦. શ્રીમદાચાર્યજીની આજ્ઞા થી જો કોઈ અન્યથા કે વિરુદ્ધ વચન બોલે અથવા સંસારાસક્તિ વધે તેવી વાત કરતો હોય તો તેવા જીવના સંગને દુષ્ટ સંગ જણવો. વળી કહે છે, જેઓ નંદનંદન શ્રી કૃષ્ણ, શ્રીસ્વામિનીજી, શ્રીમહાપ્રભુજી, અને શ્રીગુંસાઈજી ના સમાન કોઈને બતાવે તેને અસુર જાણવો. (શિક્ષાપત્ર).

(Dr. Jayendra Soni)

81. One is not beniffited in any respect by listening 'Bhagavad Katha' from those who perform 'Bhagvad-seva' or 'Bhagavad-katha' to earn money or livelihood. As such ShriMahaprabhuji term such listening or association of such persons as 'Bad-company'.

અર્થાત્

૮૧. 'વિત્તાર્થ' કે 'વ્યુત્તાર્થ' ભગવત્સેવા કે ભગવત્કથા કરવાવાળા ના મુખથી ભગવન્નામસ્મરણ કે ભગવત્કથા શ્રવણ કરવાથી કદી પણ પાવન થવાય નહીં. તેથી એવા ઉપદેશક ના સંગને શ્રીમહાપ્રભુજી અસત્સંગ કર્યાની સાથે સરખાવે છે.

(Dr. Jayendra Soni)

82-83. Pushtimargiya Vaishnavas should inculcate ten devine treasures viz., Restraint, Control of senses, Penance, Holiness, Cleanliness, Forgiveness, Impartiality, Mercy, Alms, Knowledge, and Faith. (Sadhandipika).

અર્થાત્

૮૨. સ્ત્રીઓ અને તેમના સંગીઓનો સંગ છોડીને પવિત્ર એકાંત સ્થાનમાં બેસીને, આળસ ત્યજીને, ખુબજ સાવધાનીથી ભગવાન નું સ્મરણ અને ચિંતન એકાગ્રતાપૂર્વક કરવું જોઈએ, અન્યથા એનાથી જેવા ક્લેશ અને બંધન પામે છે, એવા અન્ય કોઈ ના પણ સંગથી થતાં નથી. (ભાગવત).

૮૩. પુષ્ટિમાર્ગીય વૈષ્ણવોએ સંયમ, ઈન્દ્રિયનિગ્રહ, તપઃ, પવિત્રતા તથા શુદ્ધતા, ક્ષમા, નિષકપટતા, દયા, દાન, વિદ્યા, અને શ્રદ્ધા, એ દશ દૈવી સંપદાઓને આત્મસાત્ કરવા આવશ્યક છે. (સાધન દીપિકા).

(Dr. Jayendra Soni)

SPECIAL PREACHINGS.

અર્થાત્

વિશેષ મુદ્દાઓ.

84. Unnecessary conversation, Refuge of other than ShriKrushna, consuming what is not offered to ShriKrushna, and bad company, are considered greatest obstructions in Pushtimarg. Hence Pushtimargiya Vaishnavs should take care not to indulge therein, otherwise there efforts shall not be fruitful. (ShriHarirayji)

અર્થાત્

૮૪. પુષ્ટિમાર્ગ માં અદાલાપ, અન્યાશ્રય, અસમર્પિત અને દુઃસંગ એ ચાર મહા બાધક બતાવ્યા છે. તેથી પુષ્ટિમાર્ગ નું અનુસરણ કરનાર પ્રત્યેક વૈષ્ણવે તેનાથી બચવું જોઈએ, અન્યથા સાધના સફળ ન બને. (શ્રીહરિરાયજી)

(Dr. Jayendra Soni)

85. Devotion of a true 'Pushti-bhakt' is always without any desire, purpose, nor based on any specific issue. Pushti-devotee always love God. He even does not expect emancipation. Yet, true devotion culminates into a Real award' (Bhagavat).

અર્થાત્

૮૫. સાચા પુષ્ટિભક્ત ની ભક્તિ નિરુપાધિક, નિષ્કામ, નિષ્પ્રયોજન જ હોય છે. ભક્ત કેવળ ભગવાનને જ ચાહે છે, તેને મુક્તિની પણ દરકાર હોતી નથી. તેમ છતાં ભક્તિ અવાંછિત ફલ પ્રદાન કરે જ છે. (ભાગવત - સ્કંધ.૩).

(Dr. Jayendra Soni)

86-87. Those who have self surrendered themselves (done 'Atmanivedan), must accept, whatever pleasure or pains (Sukh-Dukh), one has to face, without getting disturbed, considering them as 'God's Will'. They must not worry for anything whatsoever. (Navaratna)

અર્થાત્

૮૬. 'ભગવાને જે જીવનો પુષ્ટિમાર્ગ માં અંગીકાર કર્યો હોય, એવાની પ્રવાહમાર્ગીય લૌકિક ગતિ ભગવાન થવા દેતા નથી', એવી શરણાગત / સમર્પિત જીવે દૃઢ આસ્થા રાખવી જોઈએ. પ્રભુ સદૈવ પોતાના જીવનું હિત જ વિચારે છે. (નવરત્ન).

૮૭. આત્મનિવેદન કર્યું હોય તેને માટે આવશ્યક છે કે જીવનમાં જે કંઈ સુખ-દુઃખ આવે તેને ભગવાન ની ઈચ્છા માની ને સ્વાભાવિક રીતે સ્વીકારી લેવું જોઈએ, તે બાબત ક્યારેય ચિંતા કરવી જોઈએ નહીં. (નવરત્ન).

(Dr. Jayendra Soni)

88. God does not allow HIS souls stable from the point of 'laukik as well as vedik' life, since whatever that happens is as per the Wish of God. Hence there is neither benefit nor any loss. As such, a devotee must not keep any attachments in respect of 'laukik or vedik' things. (Navratna)

અર્થાત્

૮૮. પુષ્ટિમાર્ગ માં ભગવાન પોતાના જીવને સ્વસ્થ રહેવા દેતા નથી, અર્થાત્ લૌકિક માં અથવા વૈદિક માં જે કંઈ બંને છે તે પ્રભુ ની ઈચ્છા થી બને છે. તે બાબતમાં પોતાને કંઈ લાભ કે હાની નથી, એવો ચિત્તમાં નિશ્ચય કરી લૌકિક-વૈદિક કાર્યોમાં મમત્વનો ત્યાગ કરી સાક્ષીભાવે રહેવું જોઈએ. (નવરત્ન)

(Dr. Jayendra Soni)

89. For those who need to earn their livelihood, ShriMahaprabhuji ordains to perform "Seva" for one 'Prahara' and then to go for business in rest of the time. However, as there is possibility to get away from God, he advises to remember one's surrender unto Him and always recite 'Ashtakshar mantra'. (Sarva nirnay -Navratna)

અર્થાત્

૮૯. શ્રીમહાપ્રભુજી આવશ્યક આજીવિકા માટે એક પ્રહર સેવા કરી બાકીના સમયમાં વ્યાવૃત્તિ કરવાની આજ્ઞા કરે છે. પરંતુ ત્યારે સંભાવિત બહિર્મુખતાથી બચવા માટે આત્મનિવેદન કર્યું હોય તેનું સંસ્મરણ અને અષ્ટાક્ષર મંત્ર નું સતત રટણ કરવાની સલાહ આપે છે. (નિબંધ - નવરત્ન).

(Dr. Jayendra Soni)

90-91. To become a 'Daas' (servant) of ShriHari (God) is 'Pushtimargiya-Dharma' (duty), HE Himself is the 'Arth' (property), HIS 'Darshan' (glimpses) is the 'Kaam' (desire) and to be exclusively of ShriKrushna with total surrender unto Him is 'Pushtimargiya Moksh' (salvation). (Vatrasur chatushloki)

અર્થાત્

૯૦. પુષ્ટિમાર્ગ માં ભગવાન જ સાધન છે, અને ફલ પણ ભગવાન જ છે. ભગવાન જ માર્ગ પણ છે અને ગંતવ્ય પણ તેઓ જ છે. એ અર્થમાં શ્રીમહાપ્રભુજીએ ઉપદેશ આપ્યો છે - "કૃષ્ણ એવ ગતિર્મમ". (કૃષ્ણાશ્રય).

૯૧. શ્રીહરિના દાસ હોવું એ પુષ્ટિમાર્ગીય 'ધર્મ' છે. સ્વયં શ્રીહરિ પુષ્ટિમાર્ગીય નો 'અર્થ' છે. શ્રીહરિના દર્શન ની કામના પુષ્ટિમાર્ગીય 'કામ' છે, અને સર્વાત્મભાવથી શ્રીકૃષ્ણ ના બની જવું એ પુષ્ટિમાર્ગીય 'મોક્ષ' છે.

(વૃત્રાસુર ચતુશ્લોકી - વિવૃત્તી)

(Dr. Jayendra Soni)

92. To surrender the 'Self' with total dedication unto ShriKrushna, that is, to be unaware of the world fully, and to have a strong attachment with ShriKrushna is the salvation (Moksha) for 'Pushti-bhakta'. Hence, ShriMahaprabhuji has ordained not to leave ever the 'Smaran' (remembrance) and 'Seva' of ShriKrushna. (Chatushloki).

અર્થાત્

૯૨. સર્વાત્મભાવથી શ્રીકૃષ્ણ ના બની જવું, અર્થાત્ પ્રપંચ ની વિસ્મૃતિ થઈ જવી અને શ્રીકૃષ્ણ માં દૃઢ આસક્તિ થવી, એ સ્થિતિ પુષ્ટિ ભક્તનો મોક્ષ છે. તેને માટે શ્રીમહાપ્રભુજી ભગવદ્ સ્મરણ અને ભગવદ્ ભજનનો કદિ ત્યાગ ન કરવાની આજ્ઞા કરે છે. (ચતુ:શ્લોકી).

(Dr. Jayendra Soni)

93. Dedicating and making use of, not only the faculty of mind (Chitta-vrutti) but to utilise one's body, senses, vital, mind, intellect, ego, soul, all personal things to which one is attached to, including family members in the services of ShriKrushna, and to inspire others for the same is called 'Pushtimargiya Nirodh'.

અર્થાત્

૯૩. કેવળ ચિત્તવૃત્તિ જ નહીં, પણ દેહ, ઈન્દ્રિયો, પ્રાણ, મન, બુદ્ધિ, ચિત્ત, અહંકાર, આત્મા તથા અન્ય આત્મિક વસ્તુઓ અને પરિજનોનો શ્રીકૃષ્ણ ના ભજનમાં કે સેવામાં વિનિયોગ કરવો અથવા તેમ કરવા તેમને તત્પર બનાવવા એ પુષ્ટિમાર્ગીય નિરોધ છે.

(Dr. Jayendra Soni)

94. 'Satsang' and 'Shri Bhagavat' are 'Adhibhautik Charanaravind', 'Jnan' (knowledge) and 'Bhakti' (devotion) are 'Adhyatmik Charanaravind', of God and when He Himself appears before a devotee to bestow His Grace, His real feet are the 'Adhidaivik Charanaravind'. (Subodhini).

અર્થાત્

૯૪. સત્સંગ અને શ્રીભાગવત, તે બે ભગવાન ના 'આધિભૌતિક' ચરણારવિંદ છે, જ્ઞાન અને ભક્તિ ભગવાન ના આધ્યાત્મિક ચરણારવિંદ છે, અને જ્યારે કૃપા કરીને ભગવાન પ્રકટ થઈને દર્શન આપે તે વખતના આપના સ્વરૂપ ના ચરણારવિંદ ને 'આધિદૈવિક' જાણવા. (સુબોધિની).

(Dr. Jayendra Soni)

95. While performing 'Krushns-Seva' on the earth, when one experiences God through all one's senses, one feels 'Divine Ability'. Same is termed by various names viz., 'Fal Nirodh', 'Sarvatmbhav', Vyasanottar state', Manasi Seva' etc. in Pushtimarg. (Sevadal).

અર્થાત્

૯૫. આ ભૂતલ પર સેવા કરતાં કરતાં બધી ઈન્દ્રિયો થી ભગવદ્ અનુભૂતિ ના રૂપમાં જીવમાં અલૌકિક સામર્થ્ય પ્રકટ થાય છે. તે જ પુષ્ટિમાર્ગીય જીવન્મુક્તિ છે. તેને જ ફલનિરોધ, સર્વાત્મભાવ, વ્યસનોત્તર કૃતાર્થતા, માનસી સેવા ઇત્યાદિ રૂપે નિરૂપણ કરવામાં આવ્યું છે. (સેવાફલ)

(Dr. Jayendra Soni)

96. In other Paths, various things for enjoyments, viz., food, clothes, home and family etc. are considered to be obstacles for sublimation, but , they being integral part of worship, are considered useful and conducive, as, they lead a devotee to the ultimate realisation. (Sevadal).

અર્થાત્

૯૬. અન્યમાર્ગ માં ભોગના સાધન અન્ન, વસ્ત્ર, ગૃહ-પરિવાર આદિને બાધક માનવામાં આવ્યા છે, પણ પુષ્ટિમાર્ગ માં ભગવત્સેવા ના અંગરૂપ બનતાં, તેમને સાધક માનવામાં આવ્યા છે, કેમકે તે અલૌકિક સામર્થ્ય, અર્થાત્ સર્વ ઈન્દ્રિયો ને ભગવત્પરતા તરફ લઈ જાય છે. (સેવાફલ)

(Dr. Jayendra Soni)

97. If we find that it is not possible to unite or utilise our senses in 'Bhagavat -seva' due to 'Asuravesh' i.e. our involvement in the negative activities or worldly affairs, then it will create conflict by the forceful 'Bhagvat -seva'. In such situation, it is rather preferable to leave 'Seva'. (Sevafal).

અર્થાત્

૯૭. આસુરાવેશને કારણે આપણી ઈન્દ્રિયો ને ભગવત્સેવા માં સ્વતઃ પ્રવૃત્તિ કરવા નું સંભવિત ન લાગતું હોય તો હઠપૂર્વક તેમને ભગવત્સેવા માં લગાડવાથી વિક્ષેપ ઉત્પન્ન થાય છે. એવી સ્થિતિમાં સેવા છોડી દેવી જોઈએ. (સેવાફલ).

(Dr. Jayendra Soni)

98. There can be no hindrance in the path of God without the will of God, Disruption due to God's will No one can remove the obstacle. So when God wants to keep Pushtijiv trapped in worldly attachment, nothing can be obtained from other shelter or other bhajans.

અર્થાત્

૯૮. ભગવન્માર્ગ માં ભગવાનની ઈચ્છા વિના કોઈ વિઘ્ન આવી શકતું નથી, અને ભગવાન ની ઈચ્છા ને કારણે આવેલા વિઘ્ન ને કોઈ દૂર કરી શકતું નથી. તેથી પુષ્ટિજીવને જ્યારે ભગવાન સંસારાસક્તિ માં ફસાયેલો રાખવા ઈચ્છે તો અન્યાશ્રય અથવા અન્ય ભજનથી કાંઈ પણ પ્રાપ્ત થઈ શકશે નહીં.

(Dr. Jayendra Soni)

99. Following the path of confirmation does not necessarily mean that we will reap the rewards in a single birth. There may still be some hurdles for him. But if there is a path-interest in this life, then one should not pay to depart on the path of confirmation with a true heart as per the command of Srimahaprabhuji, otherwise these births will be in vain.

અર્થાત્

૯૯. પુષ્ટિજીવ હોવા છતાં પુષ્ટિમાર્ગ ને અનુસરવાથી એકજ જન્મમાં આપણને ફલ-પ્રાપ્તિ થઈ જાય એ જરૂરી નથી. તેને માટે હજી કેટલાક અંતરાયો હોઈ શકે છે. પરંતુ આ જીવનમાં જો માર્ગ-રૂચિ થઈ હોય તો શ્રીમહાપ્રભુજી ની આજ્ઞા મુજબ પુષ્ટિમાર્ગ પર સાચા હૃદયથી પ્રસ્થાન કરવાનું ચુકવું જોઈએ નહીં, અન્યથા આ જન્મારો નિરર્થક બનશે.

(Dr. Jayendra Soni)

100. A serious study of the above points will show that it is easier to follow the path of confirmation in all the ways that the scriptures do not suggest Bhagavad-gita, because it requires only

changing the purpose of life without changing the activities of life. 'K'ush'a' is meant to make life meaningful. Studying, doing business, cultivating hobbies, getting married, procreation can also be made the cause of Krishna's happiness. Then the responsibility of our salvation belongs to Krishna!

અર્થાત્

૧૦૦. ઉપરોક્ત મુદ્દાઓ નો ગંભીરતા પૂર્વક અભ્યાસ કરતાં જણાશે કે શાસ્ત્રો એ જેટલા પણ માર્ગો ભગવદ્ સાક્ષાત્કાર ના સૂચવ્યા છે તે સૌ માં પુષ્ટિમાર્ગ ને અનુસરવો સરલત્તમ છે, કારણકે તેમાં જીવનની પ્રવૃત્તિઓ માં ફેરફાર કર્યા વિના, માત્ર જીવન ના હેતુ ને બદલવાની આવશ્યકતા રહેલી છે. 'કૃષ્ણ' ને જીવન નું તાત્પર્ય બનાવવા નું છે. ભણવું, વ્યવસાય કરવો, શોખ કેળવવો, લગ્ન કરવા, પ્રજોત્પત્તિ ને પણ કૃષ્ણ ના સુખ નું કારણ બનાવી શકાય. પછી આપણા ઉદ્ધાર ની જવાબદારી કૃષ્ણની!

(Dr. Jayendra Soni)

101. If we want to make human life meaningful, and enjoy the Pushtimargi systems - Seva, Satsang, Kathavarta etc. and the ultimate goal of our life is to attain 'Bhagavad', then it is essential to seriously understand, accept and follow the Pushtimargi. Srimahaprabhuji makes it clear in the essay that this is his last birth when he has suffered the karma of life. That is why he attains Moksha or enters Nityalila.

અર્થાત્

૧૦૧. જો આપણે મનુષ્ય જીવન ને સાર્થક કરવા ઈચ્છતા હોઈએ, અને પુષ્ટિમાર્ગીય પ્રણાલીઓ - સેવા, સત્સંગ, કથાવાર્તા આદિ માં આનંદ આવતો હોય તથા આપણા જીવનનું અંતિમ લક્ષ્ય 'ભગવદ્' પ્રાપ્તિ હોય તો પુષ્ટિમાર્ગને ગંભીરતાપૂર્વક સમજવો, સ્વીકારવો અને અનુસરવો અનિવાર્ય ગણાય. શ્રીમહાપ્રભુજી નિબંધ ગ્રંથમાં સ્પષ્ટ ખુલાસો કરે છે કે જ્યારે જીવના સર્વે પારબ્ધ-કર્મો ભોગવાઈ જાય ત્યારે તેનો આ છેલ્લો જન્મ હોય છે. તે પછીજ તેને મોક્ષ પ્રાપ્તિ અથવા નિત્યલીલા માં પ્રવેશ પ્રાપ્ત થાય છે.

(Dr. Jayendra Soni)

Come on, let's start today
આવો, આજથી, આ ઘડીથી જ શરૂઆત કરીએ !

જય શ્રી કૃષ્ણ
